

Rahkoset

Rahkosten sukuseura ry:n lehti
2011 – 17. vuosikerta – 21. numero

Jorma Rahkonen (edessä vas.), Olavi Rahkonen, Helvi Liimatainen, Eero Nousiainen (keskellä vas.), Kyösti Rahkonen, Jukka Rahkonen, Olavi Keski-Rahkonen ja Hannu Luotola (takana) sekä kuvasta puuttuvat Maija Kärri ja Veikko Rahkonen kuuluvat sukuseuran hallitukseen. Uusi hallitus valitaan 23.7. pidettävässä sukkokouksessa.

Ilmoittaudu sukkokoukseen 15.7. mennessä.

Katso ohjeet sivulta 3

Tervetuloa Kokkolan Ullavaan!

Rahkosten sukuseuran kokoontuessa edellisen kerran 1999 Ullavan Rahkosessa oli Ullava itsenäinen kunta. Vuoden 2008 alussa syntyi ”uusi” Kokkola, kun Ullava, Kälvä ja Lohtaja liittyivät Kokkolaan. Asukkaita Kokkolassa oli toukokuussa 46394. Kuntaliitosta olemme voineet toteuttaa hyvässä yhteishengessä.

Kokkola on muutaman vuosikymmenen aikana muuttunut teollisuuskaupungista yhä enemmän kaupan, palvelujen sekä koulutuksen ja tutkimuksen kaupungiksi. Monipuolinen tuotantorakenne on kaupungin vahvuuksia. Merkittävimpiä toimialoja ovat kemianteollisuus, metalli- ja konepajateollisuus, veneteollisuus ja uusimpana tieto- ja viestintäteknikka. Kaupunki on myös merkittävä maataloustuotannon keskus. Kuntaliitoksen jälkeen Kokkola on sekä lypsävien lehmien määrän että maitotulojen mukaan arvioituna koko maan suurin maitopitäjä.

Myös Ullava elää voimakkaasti. Maatiloilla tehdään töitä, tuotetaan maitoa ja lihaa. Ullavalaisia osaajia arvostetaan. Kaksi lupaavaa kaivosta, Läntän litiumlaakso ja Koivusaarennevan ilmeniitti vilkastuttavat merkittävästi elämää lähivuosina. Yhteishenki Ullavassa on hyvä. Tästä esimerkkinä Ullavan palveluosuuskunta, joka on pistänyt liikkeelle kauppapalvelut Kirkonkylällä ja kehittää voimakkaasti maaseudun hyvinvointipalveluja. Myös kulttuuri- ja harrastustoiminta on vilkasta. Vionojan ja Viitasalon perintöä vaalitaan Ullavan kuvataiteen ja musiikin viikolla.

Kuntaliitos on aina merkittävä ja mittava prosessi. Niin se on ollut Kokkolassakin ja prosessi jatkuu. Kuntaliitos merkitsee aina liittyjille uutta, mutta aivan yhtä suuri haaste se on ollut myös ”vanhalle” Kokkolalle. Tärkein koko prosessissa on ollut ja on edelleen luottamus.

Kokkolassa ja Kokkolaan liittyneissä kunnissa tapahtuu. Kokkolan kesä 2011 on superkesä. On kulttuuria, oopperaa, musiikkia, taidetta, venetsialaiset jne. Heinäkuun keskellä käynnistyneille asuntomessuille Kokkolassa odotetaan 150 000 vierasta. Toivotan Teille kaikille kauniita kesäpäiviä ja antoisaa suvun tapaamista Ullavan Rahkosessa!

Kaupunginjohtaja Antti Isotalus

Sukukokous lauantaina 23.7.

Rahkosten sukuseuran 9. sukukokous järjestetään Kokkolassa Ullavan monitoimitalolla Rahkosessa lauantaina 23.7.2011. Ilmoittautuminen ja lounas kello 11–12. **Ohjelma alkaa kello 12** ja sukuseuran virallinen **vuosikokous kello 15**.

Ohjelman jälkeen halukkailla on mahdollisuus ryhmänä vieraillla Taide Vionojan näyttelyssä läheisessä Haapalan kylässä kello 16 alkaen.

Ullavan monitoimitalon osoite on Rahkosentie 246, mikä löytyy poikkeamalla 2,6 km kantatieltä 63 Ullavanjärven eteläpuolella Rahkosen tienviitan osoittamaan suuntaan.

Ohjelma

- Puheenjohtaja Olavi Rahkonen avaa tilaisuuden ja kertoo sukuseuran toiminnasta
- Yhteysjohtaja Jouko Klemola tuo Kokkolan kaupungin tervehdyksen
- Väinö Mäkelä ja Jouko Klemola esittelevät Rahkosen kylää
- Olavi Keski-Rahkonen kertoo valmisteltavasta sukukirjasta ja suvun historiasta
- Elina Keski-Rahkonen, piano, tuo sykettä puheiden väliin
- Arpajaiset sekä sukuseuran tuotteita myytävänä
- Sukukirjan ennakkotilauksia otetaan vastaan

Tilaisuus on avoin kaikille kiinnostuneille. Ohjelma, lounas ja iltapäivän kahvitarjoilu maksavat yhdessä 25 €/aikuinen ja 10 €/lapsi (4–13-vuotiaat), nuorimmat ilmaiseksi. Ilman lounasta ohjelma ja iltapäiväkahvi maksavat 10 €/aikuinen, 5 €/lapsi.

Ruokailua varten (maininta mahdollisista rajoitteista) ilmoittautumiset ennakoon 15.7. mennessä Lauri Keski-Rahkoselle: lauri.keski-rahkonen (at) kotinet.com, 044 297 4046 ja 050 3449840. Häneltä voi tiedustella myös majoittumismahdollisuuksia.

Rahkoseen ei ole viikonloppuna julkisia liikenneyhteyksiä. Jos tarvitset kuljetusta, mainitse ilmoittautuessasi, niin se järjestetään kimpakkyytinä samalta suunnalta tulevien kanssa.

Maksut joko ennakoon sukuseuran tilille 540804-222060 tai käteisellä ilmoittautuessa kokouspaikalla. Maksun saajaksi merkitään Rahkosten sukuseura ry. Jos samalla maksulla on useampia henkilöitä, pitää kaikki nimet mainita. Viesiin teksti ”Rahkosten sukuseuran vuosikokous 2011”.

”Rahkosen kylä on ko kaupunki...”

Vajaa sata vuotta sitten pomomies Neesmanini teki pilkkalaulun Rahkosen kylä(läisi)stä: ”Rahkosen kylä on ko kaupunki, Krannin Matilla on urukki”. Matilla oli urkuharmoni ja Rahkonen on ollut vuoden 2009 alusta yksi Kokkolan kaupungin kylistä. Esittelen synnyinkylääni ja luettelen numeroita, jotka on ymmärrettävä noin-lukuina.

Kokkolan keskustasta on matkaa Rahkoseen 65 kilometriä, ilmansuuntana kaakko. Ullavan kirkonkylään etäisyys on 15 km. Kaustisen kuntakeskukseen on matkaa 20 km ja Toholammille 25 km. Rahkosen kylä sijaitsee Ullavanjärven eteläreunan ja Rahkosenharjun välisellä tasanteella.

Litiumlaakso lähellä

Rahkosesta on matkaa Längän litiumlaaksoon 10 km. Kaivoksen avaaminen tapahtunee 2-3 vuoden sisällä. Noin kahden kilometrin etäisyydellä litiumlaaksosta sijaitsee Koivusaarennevan ilmeniittiesiintymä. Tätäkin aluetta on tutkittu jo toistakymmentä vuotta ja sopiva hinta maailmanmarkkinoilla käynnistänee kaivoksen. Maaperässä on runsaasti malmi-varoja.

Paljon on vettä virrannut Ullavanjärvestä ja monta laulua on laulettu siitä, kun vuonna 1598 Antti ja Paavali Rahkonen perheineen ja karjansa kanssa pystyttivät savupiirtinsä ja kaatoivat ensimmäisen kaskensa Ullavan Rahkosen nykyisin Harjupeltona tunnetulle paikalle.

Asettuminen näkyy vuoden 1598 veroluettelossa. Kasvu on kuitenkin ollut runsasta. Lähes kaikki kylässä ja koko Ullavassa hiukan pitempään asuneet suvut kuuluvat heidän jälkeläisiinsä.

Rahkosen kylässä oli noin 30 maatilaa 1950-luvulla, jotka olivat tämän päivän mittapuun mukaan pientiloja, mutta antoivat leivän perheille kuten niin monessa samantapaisessa

paikassa sodasta toipuvassa maassa.

Myös tänään Rahkonen on vireä kylä. Asukkaita Rahkosessa on 120. Maatilojen määrä on vähentynyt mutta tuotanto lisääntynyt. Kylällä on 7 aktiivitilaa, joista kuudella tilalla on maidontuotantoa. Lehmiä tiloilla on 250 ja ne tuottavat maitoa vuodessa 2 500 000 litraa. Tiloilla on muita nautaeläimiä (lihakarjaa ja vasikoita) 500. Tilojen viljelyspinta-ala on yhteensä 600 hehtaaria. Maatilat käyttävät nykuteknologiaa. Harvemmin navetoissa käyneille ja työkoneisiin perehtymättömille se on aikamoinen yllätys.

Rahkosen kylä tunnetaan Suomessa huippuravureista. Klemolan tallin Leader-hevoset ovat menestyneet valtakunnan raviradoilla. Vuosituhannen vaihteessa tunnetuin ullavalainen oli Ullavan ihmeruuna, Isla J Brave. Isla kartutti omistajiensa, Klemolan maatalousyhtymän tiliä noin miljoonalla eurolla.

Työllistäjiä

Rahkosenharjun nauhamainen asutus on liittännyt viimeisten vuosien aikana Neverbackan ja Honkalan kylät Rahkoseen. Neverbackassa toimii Vuokko ja Hannu Kottarin omistama Nevertex Oy.

Pipojen ja sormikkaiden suunnittelussa ja valmistuksessa yritys käyttää alan parasta tekniikkaa ja valmiita tuotteita syntyy päivässä 1500 kappaletta. Yritys työllistää 20 henkilöä. Rahkosten sukuseuralla on myynnissä Nevertexin tuotteita.

Kuljetus P. Rahkonen Oy työllistää 10 henkilöä. Yritys tekee maa-aineskuljetuksia, kivi- ja maanrakennusurakointia sekä muita kuljetuksia. HK Rahkonen suorittaa maidonkeräilyä tiloilta säiliöautolla. Aki ja Minna Korvella on taksi- ja tilausliikenteessä kolme autoa. Rahkosen kylällä on ollut jo useita vuosia valokuituverkko.

Rahkosen alakoulu ja monitoimitalo.

Kylän uimaranta Ryöppäessä rakennettiin Ullavanjärven kunnostuksen yhteydessä. Sana ryöpäs on vanhaa karjalan kieltä ja Antin ja Paavalin Karjalan tuliaisia.

Merkittävä asia Rahkosen kylälle oli vuonna 2004 päättynyt Ullavanjärven uusjako. Tilusjärjestelyillä, peruskuivatuksella ja salaojituksella saatiin merkittäviä parannuksia maatalojen toimintaedellytyksille. Peltolohkojen keskikoko kasvoi 1,9 hehtaarista 4,8 hehtaariin. Tänä vuonna päätökseen saatiin Ullavanjärven kunnostushanke. KHO:n päätös 7.8.2008 antoi luvan nostaa järven pintaa 50 cm:llä, keskiveden korkeudesta 112,50 m 113,01 metriin. Rahkosenharjussa on merkittävät pohjavesivarat.

Rahkosessa on kaksiopettajainen alakoulu. Koulun yhteyteen rakennettiin kaksikymmentä vuotta sitten monitoimitalo, jossa on myös sivukirjasto. Koulun tiloissa toimii myös päiväkotit. Monitoimitalon läheisyydessä toimii vireä Ylikylän nuorisoseura. Nuorisoseura on koonnut taakseen myös Neverbackan, Hon-

kalan, Hanhisalon ja Längän nuorisoseuraimiset. Nuorisoseuralla on esitetty kesäkuusta lähtien näytelmää ”Sukset ristissä” (Ullavan kunnan vaakuna). Neljä esityskertaa on vetänyt salin täyteen katsojia. Tietysti myös bingo pelataan talvikaudella.

Nämä faktat Rahkosen kylän elämästä todistavat, että Rahkonen on edelleen aktiivinen kylä – kaikesta maaltamuuton autoittavasta vaikutuksesta huolimatta. Antti ja Paavali toivat Rahkoseen vireän geenipohjan, joka on vuosien saatossa kasvanut runsaasti ja tuottanut taitavia ”ihimisiä” moneen lähtöön. Kylään syntyisi melkoista kuhinaa, jos kaikkien nimeltä tunnetut jälkeläisensä – yli 14 000 nykytietojen mukaan – ilmestyisivät sinne samaan aikaan.

Jouko Klemola

Viime talvena valmistunut Ullavanjärven laskuojan luusua (pato) pitää Ullavanjärven pinnan 50 cm korkeammalla vanhaan vedenpintaan nähden, parantaa maisemallisesti järveä ja poistaa järven jokatalvisen happikadon. Kuvan vasemmassa reunassa sankkana metsänä näkyvän Varessaaren nimi on myös tuontitavaraa Karjalasta. Nimenantaja ei ole vareksena tunnettu lintu vaan saaren keskellä oleva jäiden kasaama kiviraunio – karjalaksi vares.

Vuonna 2004 päättyneessä uusjaossa peltolohkojen keskikoko kasvoi merkittävästi. Peruskuivatus tuli kuntoon ja pellot salaojitettiin. Yhteisomistuksessa olleen ja irtaimena omaisuutena kulkeneen Ullavanjärven vesijättömaan omistussuhteet selvitettiin (2000 osakasta), maasta muodostettiin kiinteistö ja se lohkottiin osakkaille tai liitettiin palstoina isompiin tiloihin.

Ullavan Ylikylän nuorisoseurantalo on hyvässä kunnossa, vaikka satavuotissynttärit lähestyvät.

Sukuseuran tapahtumia

Sukututkimus

Toimintasuunnitelmansa mukaisesti Rahkosten sukuseura on jatkanut sukututkimuksen tekemistä monella rintamalla. Kolmen keskeisen alueen (Jääski, Saarijärvi ja Ullava) lisäksi työt etenevät näitä alueita lähellä olevien sukuhaarojen tutkinnalla. Muiden muassa Varkauden ja Karstulan seudut sekä Antrean lisäksi muut Vuoksen vesistön paikkakuntien Rahkoset ovat tutkittavina.

Sukututkimusta helpottaa yhä lisääntyvä ja monipuolistuva internetissä olevan tiedon määrä. Mielenkiintoisia sivustoja ovat esimerkiksi seuraavat:

- *Suomen Sukututkimusseuran Historiakirjat* <http://hiski.genealogia.fi/historia/>
- *Arkistolaitoksen Digitaaliarkisto* <http://digi.narc.fi/digi/search.ka>
- *Maakirjakartat* <http://www.nic.funet.fi/pub/sci/geo/carto/maakirjakartat/>
- *Suomen Sukuhistoriallinen yhdistys* <http://digiarkisto.org/sshy/index.htm>

DNA-testejä on tehty sukumme haarojen biologisten yhteyksien varmistamiseksi. Tulokset ovat vahvistaneet aiempia oletuksia esimeikiksi Saarijärven ja Antrean Rahkosten biologisesta yhteydestä.

Tulokset ovat myös paljastaneet sen, että isälinja ei meidänkään suvussamme ole biologisesti katkeamaton. Tähän vaikuttavista tekijöistä on laaja selvitys Olavi Keski-Rahkosen sukulehdessämme 1/2010 julkaisemassa artikkelissa.

Sukukirjaprojekti

Rahkosten sukuseuran toiminnan tärkein projekti on viimeisten kahden vuoden aikana ollut sukukirjan tekeminen.

Kirjan sisällössä on päätetty paneutua sukumme kolmeen pääkeskittymään. Nämä ovat Saarijärven Rahkoset (vuodesta 1554 alkaen), Ullavan Rahkoset (vuodesta 1598 alkaen) ja Jääsken Rahkoset (keskiajalta alkaen).

Suuren työmäärän vuoksi suunnitelmaa on muutettu alkuperäisestä niin, että ensimmäinen julkaistava kokonaisuus tulee kattamaan Rahkosten suvun tietoja siihen ajankohtaan asti, kun Suomi siirtyi Ruotsin vallan alaisuudesta autonomiseksi Venäjän suuriruhtinaskunnaksi eli vuoteen 1809 asti. Myöhemmin kirjaprojektin toisessa osassa paneudutaan viimeiseen kahteen vuosisataan.

Kirjan ensimmäinen osa on tarkoitus saada myyntiin viimeistään vuoden 2013 sukukokouksessa. Kirjan ennakkomyynti aloitetaan jo tämän kesän vuosikokouksessa Ullavassa. Vuosikokouksessa esitellään myös projektin sisältö ja eteneminen yksityiskohtaisemmin.

Uudet verkkosivut

Rahkosten sukuseuran verkkosivut uudistettiin tämän vuoden alussa. Verkkosivuilta löytyvät mm. hallituksen kokoonpanot ja kokousten tärkeimmät päätökset, vuosikokousaineistot, sukuseuran lehdet sekä tietoa sukukirjaprojektista. Sivuilta löytyy myös tietoa myynnissä olevasta materiaalista, jolla sukuseura kerää varoja toimintaansa varten.

Uudet verkkosivut ovat osoitteessa <http://rahkostensukuseura.fi/>

Suvun logo ja standaari

Sukuseuran hallitus on jatkanut sukuseuran logon, standaarin ja ansiomerkkien suunnittelua. Logon aiheeksi on haettu vanhoista dokumenteista Rahkosten käyttämiä puumerkkejä. Työ on vielä kesken, mutta luonnoksia on nähtävillä mm. sukuseuran vuosikokouksessa.

Jäsenkehitys

Rahkosten sukuseuran jäsenmäärä on viime vuosina vakiintunut 120:n paikkeille. Jäsentietoja päivitetään jatkuvasti, ja niitä täydennetään mm. sähköpostiosoitteilla ja puhelinnumeroilla yhteydenpidon helpottamiseksi. Ilahduttavaa on, että uusia, aktiivisia jäseniä on tullut mukaan toimintaan.

Sukuseuran toiminnalle on eduksi jäsenkunnan kasvattaminen. Niinpä haastan kaikki nykyiset jäsenet hankkimaan vähintään yhden

uuden jäsenen tämän vuoden kuluessa. Erityisesti nuoremmen polven edustusta olisi tarpeen laajentaa.

Sukuseuran vuosikokous pidetään Ullavassa Rahkosten monitoimitalolla heinäkuun 23. päivänä. Toivotan kaikki Rahkoset lämpimästi tervetulleiksi.

Olavi Rahkonen

*Rahkosten Sukuseura ry:n
hallituksen puheenjohtaja*

Ajo-ohje Rahkoseen

Rahkosten sukuseuran hallitus 2009–2011

Rahkonen Olavi
puheenjohtaja
(014) 3722 528, 045 7881 3161
olavi.rahkonen (at) elisanet.fi

Luotola Hannu, varapuheenjohtaja
Kärri Maija, sihteeri
Liimatainen Helvi, rahastonhoitaja
Rahkonen Jorma, sukulehden tekijä

Keski-Rahkonen Olavi
Rahkonen Veikko
Rahkonen Jukka
Nousiainen Eero
Rahkonen Kyösti

Klemola Jouko, tilintarkastaja, varsinainen
Keski-Rahkonen Lauri,
tilintarkastaja, varsinainen

Olavi Keski-Rahkonen:

Jaakko Sjölin, todellinen valtioneuvos

Henkilö

Jaakko Sjölin (kuva 1) syntyi 19.12.1836 Kälviällä Marttilan tilalla Jaakko Jaakonpoika Sjölinin ja Loviisa Iisakintytär Jääskän viidentenä lapsena [1]. Perhe on kokonaisuudessaan esitetty sukukaaviossa kuvassa 2. Jaakon isä oli liikkunut oman isänsä kanssa, joten perheen muutto Marttilasta Suonenjoen Toholahteen marraskuussa 1844 ei ollut heille mitään uutta. Myös ammatin vaihtaminen talollisesta suutariksi tai oikeastaan karstantekijäksi ei suutarin pojalle ollut hyppy tunteuttomaan. Jo seuraavana syksynä isä vei 20.11.1846 perheensä Savonlinnaan, joka Jaakolle oli ratkaisevaa, sillä siellä hän pääsi kouluun. Sen kuluessa hänet myös konfirmoitiin 2.12.1854, mutta hän joutui keskeyttämään koulunsa varojen puutteessa keväällä 1856. Siitä huolimatta Jaakko loi erittäin näyttävän uran voittamalla vaikeudet toinen toisensa jälkeen. Hänen nimikirjoituksensa, kuva 3, oli ammattiäireissä kova sana. Menestyksen raskain hinta oli ehkä henkilökohmainen. Perhettä hän ei ehtinyt perustaa milloinkaan.

Jaakon ja Loviisan katras oli yksitoistapäinen (kuva 2), mutta suurin osa heistä kuoli varhain. Savonlinnassa syntynyt kuopus Johanna Loviisa kasvoi aikuiseksi, meni naimisiin ja sai pojan, mutta tämä kuoli puolivuotiaana hinkuyskään, ja äiti seurasi keuhkotaudin kaatamana runsaan vuoden päästä. Karl-veli oli ainut, jolta jäi aikuiseksi varttuneita jälkeläisiä. Hän oli jatkanut isänsä ammattia karstantekijänä, mutta muutti Sortavalaan 1856 ja pääsi tullin palvelukseen 1860-luvun alusta. Jaakko ja Loviisa suuntasivat maaliskuussa 1863 poikansa luo Sortavalaan. Siellä Johanna-äiti kuoli pian vanhuuteen ja isä-Jaakko kuoli Savonlinnassa myös "vanhuuteen" kymmenen vuotta vaimoan myöhemmin.

Oman perheen puutetta Jaakko kompensoi

taitavasti seuraamalla Kalle-veljensä pesueen kasvua, mitä karttuikin aika joukko, kuten kuvasta 2 näkyy. Jaakko oli hankkinut 1885 Helsingin maalaiskunnan Laajasalosta Jollaksen kartanosta palstan, jolle hän rakennutti kesäasuntonsa [2]. Myöhemmin naapurina kesäasunnolla Jaakolla oli kollega, filosofian tohtori Kauko Mannermaa. Hän oli samalla Kallen tyttären Hulda Tirisen Lyyli-tyttären mies. Hänet Jaakko aikanaan määräsi testamenttinsa toimeenpanijaksi [3, 4]. Näillä kesälaitumilla Jaakko pääsi suoraan kosketukseen sukulaisnuorten kanssa ja oli ohjaamassa heitä eteenpäin.

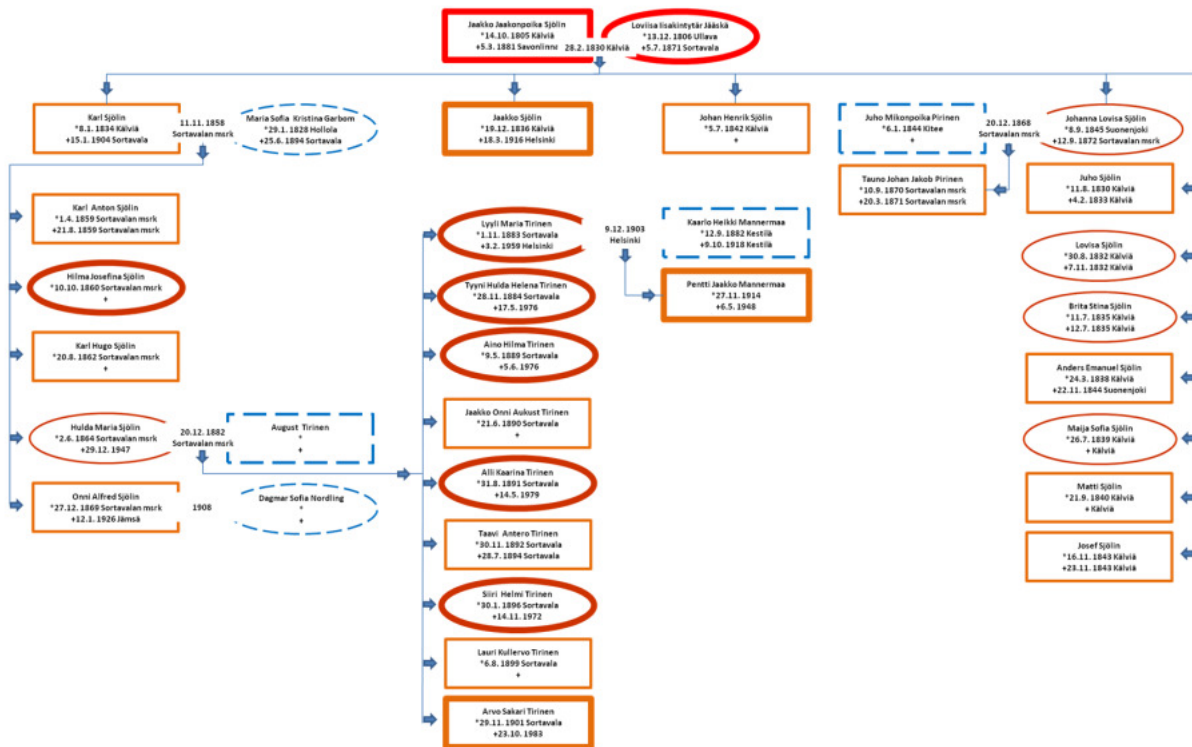
Virkaura

Jaakko kävi Savonlinnassa alkeiskoulun 1851–52 ja jatkoi ylä-alkeiskoulussa. Sen keskeytettyään hän hakeutui 1856 maanmittaustöihin ja töiden ohessa luki päästen Kuopion kinnaasiin 1858, josta suoritti ylioppilastutkinnon 1861 kiitettävästi [5]. Hän aloitti maanmittauksen auskultanttina kohta tämän jälkeen, nimitettiin Mikkelin läänin varamaanmittariksi 1864 ja komissiomaanmittariksi Kuopion lääniin 1871. Sieltä hän siirtyi insinööriksi maanmittauksen ylihallitukseen Helsinkiin 1876 ja sai Uudenmaan lääninmaanmittarin vakanssin 1883. Hän sai hovineuvoksen arvon ja täältä hänet nimitettiin maanmittauksen ylihallituksen tirehtööriksi (nykykielellä pääjohtajaksi) 1887. Siinä tehtävässä hän palveli kolmattakymmentä vuotta, sai vielä todellisen valtioneuvoksen arvon 1909 ja erosi virasta 1915 yhdeksäntuhannen markan [27 689 €; 2307 €/kk] suuruisella eläkkeellä. Tätä hän ehti nauttia vain vajaan vuoden, sillä hän kuoli Helsingissä 18.3.1916. Hänet haudattiin Helsingin Hietaniemeen, kuva 6.

Virkinsa ohella hän oli jäsenenä useissa komiteoissa ja toimikunnissa, joista tärkein oli

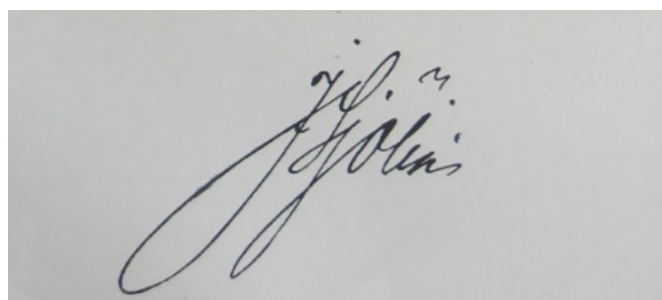
Kuva 1. Jaakko Sjölin, maanmittauslaitoksen ylitirehtööri (pääjohtaja), todellinen valtioneuvos muotokuvassa kunniamerkkeineen, kuva Maanmittauslaitos 2011.

Kuva 2. Jaakko Jaakonpoika Sjölinin ja Loviisa Iisakintytär Jääskän jälkeläiset 1910-luvulla. Jaakko Sjölin vanhempineen on paksujen raamien sisässä samoin Jaakon testamentillaan muistamat henkilöt. Verisukulaiset on kehystetty yhtenäisellä ja lankoutuneet sukulaiset katkoviivalla [1, 4].

jakolain uusimista valmisteleva prinsiippikomitea 1884–87. Komitea [6] halusi lähettää "taitavan ja asiantuntevan henkilön tutkimaan ulkomaisia oloja ja kokoamaan aineksia komitean työlle". Senaatin suostumuksella ja valtion kustannuksella lääninmaanimittari Jaakko teki kesän 1884 kuluessa matkan Skandinavian maihin, Saksaan ja Itävaltaan, josta syntyi laaja matkakertomus [7]. Sillä oli suuri vaikutus prinsiippikomitean työhön. Komitean mietinnön pohjalta tehty lakiehdotus koki monia vaiheita ja Jaakko oli sen val-

mistelussa mukana erilaisissa rooleissa. Vuosina 1898–1900 hän oli lainvalmistelukunnan apuna ehdotuksen tekemiseksi uudeksi jakolaksi. Vasta vuonna 1916 sen pohjalta saatiin jakolaki kokonaisuudessaan uudistetuksi. Jaakko suomensi vuoden 1848 maanmittausasetukset ja laati suomenkielisen ammattisanaston vuosina 1880–82. Käytännön maanmittauksesta hänellä oli vahva kokemus eriasteisissa tehtävissä. Hän toimitti isojaon 75 tilaa käsittävässä jakokunnassa ja käsitteli maanomistajien valitukset 1876 Kurkijoen

Kuva 3. Jaakko Sjölinin nimikirjoitus [6].

Kuva 4. Jaakko esikuntansa keskellä istumassa pöydän takana, tosin tässä valokuvaamossa, minne maanmittausylihallitus oli asetunut yhteiskuvaan vuonna 1900 Helsingissä [6].

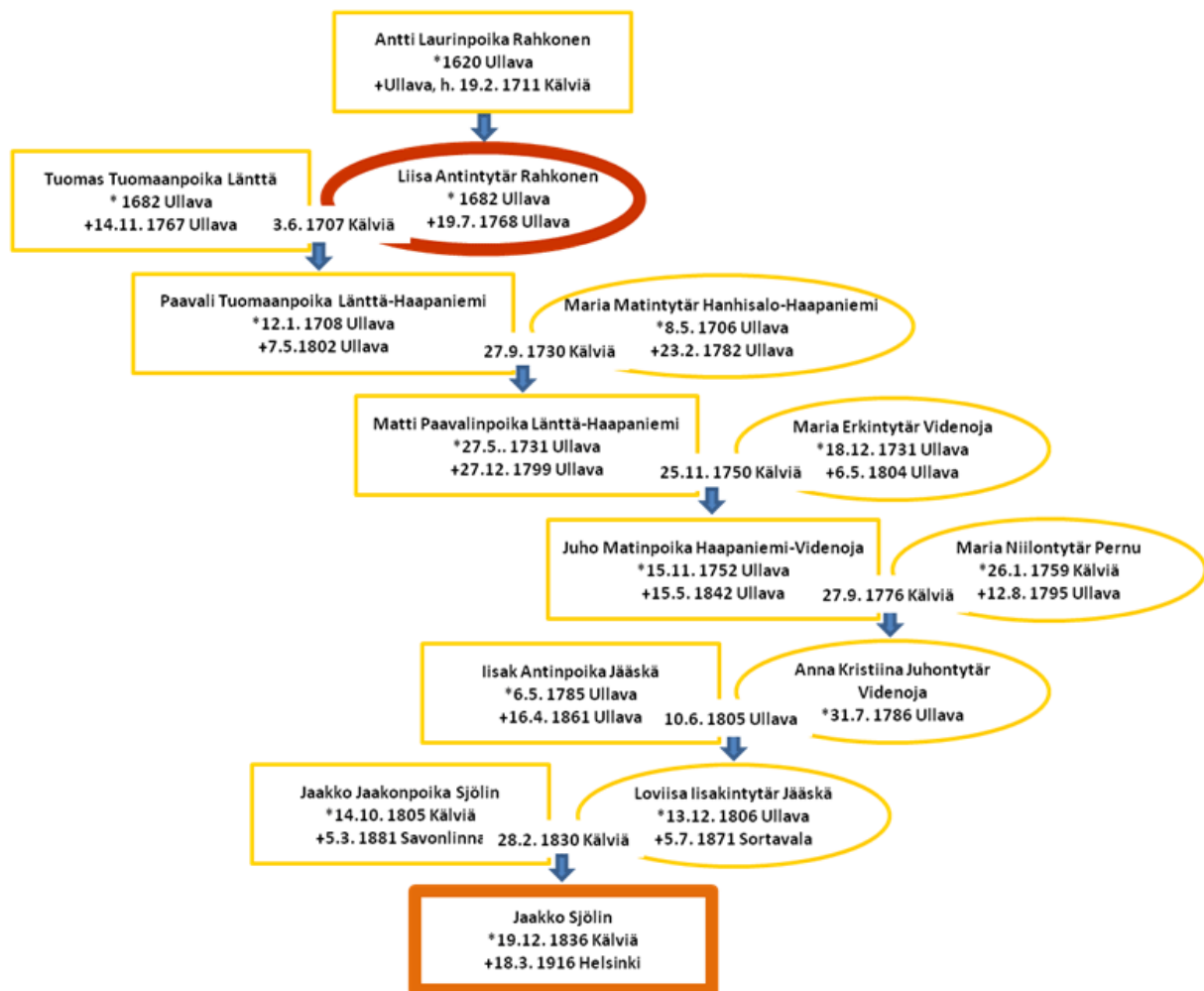
lahjoitusmailla 332 talon välillä suoritetusta isojaosta [5].

Jaakko oli jo taustansa vuoksi tunnetusti suomenmielinen, mistä hänellä oli silloisessa virkamieskunnassa vaikeuksia. Vielä kuvan 4 ottohetkellä kenelläkään ei ylihallituksessa ollut suomenkielistä nimeä. Kuitenkin kenraalikuvernööri, kreivi Heiden esittelykirjeessään 11.7.1887 kiitteli Jaakkoa monin sanoin ja keisari Aleksanteri III nimitti hänet ylitirehtööriksi 21.7.1887. Ylihallituksen virkamiehenä vuodesta 1876 hänen kykynsä oli Helsingissä havaittu, joten hän ei ollut mikään musta hevonen nimitystä tehtäessä. Ylitirehtöörinä hän sai runsaasti tunnustusta sekä valtiovalta – mikä näkyy kuvan 1 juhla-
muotokuvassa ja yllä esitetyssä ansioluettelossa – että maanmittarikunnalta. Muodollisesti hänen työnsä jakolain uudistamiseksi oli kauaskantoisin. Kuitenkin asiakaskunnan eli maanomistajien ja koko Suomen maaseutuelinkeinon kannalta merkittäväntä oli, min-

kä insinöörikunnan puhuja toi esille hänen 70-vuotisjuhlassaan: "... maanmittausvirasto oli ensimmäinen, missä suomen kieli oli saanut sille kuuluvan aseman." [6, 8]. Jaakon eroon toimestaan luonnollisen iän lisäksi (78-vuotiaana) vaikutti ilmeisesti alkanut maailmansota ja hänen terveydentilansa [3], mutta viimeisenä pisarana myös pieni kärhämä erään insinöörin erottamisesta [9], mistä kuvastuu protesti hidasta keskushallintoa kohtaan, kun maailmansodan vaikutukset äkkiä heikensivät ammattikunnan taloudellista asemaa.

Suku- ja perhetausta

Jaakon isän Jaakko Jaakonpojan suku on Kälviältä, jossa jo hänen isoisänsä Jaakko Mikonpoika Syväjärvi (1779–1840) toimi suutarina [1]. Käsityöläisellä piti silloin olla ruotsinkielinen sukunimi. Syväjärvestä väännettiin ensin Syvelin, mutta ilmeisesti nimen

Kuva 5. Jaakko Sjölinin suoran polveutumisen Rahkosista paksuilla nuolilla.

taustaa oli vaikea selittää ruotsinkielisille, joten uusi muotoon oli Sjölin – suomennettuna nimi Syvänen muuttui Järviseksi. Jaakko käytti koko ikänsä muotoa Sjölin. Jaakko Jaakonpojan esipolvissa on kälviäläisten sukujen lisäksi verta Kokkolan maaseurakunnasta sekä sotilaan tuomana jopa Medelpadista Ruotsista.

Jaakon äiti Loviisa Jääskä polveutuu lähes täysin Ullavan vanhoista sukuista. Nimet Videnoja, Norppa, Vähälä, Haapaniemi, Hanhisalo, Länttä ja Rahkonen esiintyvät siellä ja joukossa on lisäksi muutama kälviäläinen ja toholampilainenkin sekä linkit Kalajoelle ja Liminkaan. Kuvassa 5 on Jaakon suoran aleneva polveutuminen Rahkos-suvusta.

Rahkosen sukua levittyi 200 vuoden kuluessa koko Ullavan, emäpitäjän Kälviän sekä kaikkien naapuripitäjien alueelle. Levittämisessä varsinainen matriarkka oli Liisa Rahkonen –

kehystetty paksulla – joka vihittiin Tuomas Tuomaanpoika Läntän kanssa. Heidän seitsemän aikuista lastaan asuttivat aikanaan nälkävuosien ja isovihan autioittaman alueen taloja, sillä Läntällä oli kaksi mahtavaa etua lähitienoosien verrattuna: (i) syrjäisemmän sijaintinsa vuoksi se oli paremmin erossa kulkutaudeilta ja kuljeksivilta vihollisen sotilailta ja (ii) sillä oli Ullavan järven saarella kangaspelto, josta pahoinakin hallavuosina saatiin itävää siemenviljaa. Haapaniemessä, jonka he asuttivat, oli myös järven rannalla viljavia kangaspeltoja sekä paljon laakeita rantaniittyjä karjanrehuksi. Heidän todellinen samponsa kuitenkin oli raudanvalmistus, hytti ja takomo Pajakoskessa Ullavan Vanhanjoen varrella [10, 11]. Jaakon äidin Loviisan esipolvet edustivat siten Ullavan kaikkein varakkainta väestönosaa, mutta hän itse joutui tyytymään paljon vaatimattomampaan,

mikä näkyi hänen perheensä vaiheista. Voimakas väestönkasvu rajoitti nuorempien polvien mahdollisuuksia luontaistalouteen nojautuvassa elinkeinossa, jonka resursseja ei pystytty riittävästi kasvatamaan alkavasta kylvijästä ja järvenlaskuista huolimatta. Maasta oli puute. Tämän läksyn Jaakko oppi varhain kotitänhuvilaan.

Testamentti

Jaakko Sjölinin testamentti [3] on päivätty 28.12.1914 ja sen todistajina on kaksi maanmittarikollegaa. Siinä näkyy Jaakon selkeä ajattelu, missä asiat pantiin loogiseen järjestykseen: (i) Kälviän suomenkielisen kansakoulun stipendirahto, (ii) omat palvelijat ja (iii) sukulaiset ilmeisesti tarvejärjestyksessä.

Kuvassa 2 testamentissa muistetut ovat vahvoissa kehyksissä. Suosituimpana on kummipoika Pentti Jaakko Mannermaa ja hänen vanhempansa. Jaakko oli arvioinut omaisuutensa siten, että tehty testamentti oli tasapuolinen eri osapuolia kohtaan ja kokonaissummaltaan realistinen.

Kun perunkirjoitus pidettiin 3.5.1916, uskotuina miehinä olivat testamentin todistajat ja pesän ilmoitti vanhempi palvelijoista, taloudenhoitaja Anna Sofia Ahtiainen, jota Jaakko muisti testamentissaan noin kahden vuoden palkkasummalla. Toinen palvelijoista sai yhden vuoden palkkasumman. Kälviän kansakoulun stipendirahtoon hän antoi 2000 mk [7138 €]. Kummipojalleen kumminlahjana sekä naimattomalle Hilma Sjölinille hän antoi

Kuva 6. Kuvasin Jaakko Sjölinin haudan Helsingissä Hietaniemen vanhalla hautausmaalla 3.4.2008. Jaakon lisäksi laajassa sukuhaudassa, jonka kivistä tässä näkyy vain osa, lepää hänen veljensä, tullitarkastaja Karlin jälkeläisiä useammasta polvesta.

1000 mk [3569 €]. Kummipojan Lyyli-äiti sai kokonaiset 7000 mk [24982 €], jonka arvelen kytkeytyvän kesäasunnon omistusjärjestelyihin. Perukirjan [3] mukaan Jaakko oli velkaa Lyylin naimattomalle Aino-sisarelle kahdella vuoden 1914 velkakirjalla yhteensä 3214 mk [7305 €].

Koska velkakirjan ajankohta on likipitään sama kuin testamentin laatiminen [3] ja tilusjärjestelyt kesäasunnolla [2], oletan, että niissä tehtiin sukulaisjoukon sisäisiä järjestelyitä, joista osa sitten kuitattiin testamentilla. Kuinka sen toimeenpano sitten sujui ja mitä kukin sai, on minulle tietämätöntä. Asiassa oli kaksi suurta epävarmuustekijää: (i) käynnissä oleva maailmansota ja sen aiheuttama hyperinflaatio sekä (ii) pesänhoitajan varhainen kuolema. Kesäasunto oli merkittävin osa Jaakon perinnöstä, joten sen arvoon inflaatio ei periaatteessa vaikuttanut.

Yhteenvetoa

Jaakko oli varhainen suomalaisuusmies, joka pani täytäntöön asioita, jotka hän oli joutunut oppimaan kovan läksyn kautta. Vaikka hän oli syntynyt seudulla, josta ruotsalaisasutus oli vain kilometrien päässä, hänen kotikielensä Kälviällä ja erityisesti Savonlinnassa oli suomi. Koulukieli oli ruotsi ja sen opetteluun hänen on täytynyt satsata melkoisesti. Nähtävästi maanmittareiden toimituskieli oli ruotsi, joten vuodesta 1856 (huomaa 20-vuotiaana!) hän jo ennen lukioaikaa oppi sen myös puhekielenä.

Toinen Jaakon voimannäyte oli opiskelu varattomana akateemiseen oppiarvoon saakka. Siinä häntä auttoi maanmittarien työn luonne, jossa opittiin tekemällä. Hän on tässäkin suhteessa näyttävä esimerkki niistä maaseudun lahjakkuuksista, joilla ei ollut sukutaustaa, valmiita verkostoja tai suuria sponsoreita auttamassa eteenpäin opintieillä, vaan lähes kaikki oli raivattava itse. Onneksi Suomen yhteiskuntajärjestys on pitkään ollut niin avoin ja kirjattuihin säädöksiin perustuva, että ansioiden näytöllä on päässyt eteenpäin ilman vahvaa suvun tai muun ulkopuolisen ryhmän vaikutusta.

Isojako ja sitä seuranneet uusjaot ovat olleet Suomen merkittävin maareformi. Maanmittarit ovat niissä olleet kahden tulen – viranomaisten ja maanomistajien – välissä. Kun jakotoimituksissa joudutaan koskemaan sukupolvia jatkuneisiin omistussuhteisiin, eri osapuolten tunteet voivat helposti nousta pintaan. On erittäin tärkeää, että toimitusinsinööri hallitsee keskustelun kielen kaikkine vivahteineen. Jaakko ymmärsi tämän ja vei asian omalla tontillaan hyvään tilaan.

Synnyinpitäjän näkökulmasta Jaakko on keltannut esimerkiksi vielä pitkään. Vaikka kielikysymys ratkesi, kouluun pääsemisen taloudelliset esteet olivat Jaakon jälkeen vielä lähes vuosisadan maaseudulla niin suuria, että vain harvat kykenivät sen voittamaan; itse asiassa vasta peruskoulu antoi tässä kaikille tasa-arvoiset lähtökohdat.

Lähteet

1. Henkilötiedot on hankittu kirkonarkistoista kopioiduista sähköisistä tietokannoista joko Suomen Sukututkimusseuran HisKistä tai Kansallisarkiston Digitaaliarkistosta. Lähteiden yksityiskohtiin ei tässä tilan säästämiseksi viitata.
2. <http://www.hel2.fi/kaumuseo/rakennusinventoinnit/laajasalo/jakelu/rakennukset/09141200010310001.htm>
3. Jaakko Sjölinin perukirja 13.5.1916, Nro 18931, Helsingfors Bouppteckningar och Arfskifteinstrument för år 1916, Kansallisarkisto, 9 s.
4. http://suvut.genealogia.fi/simelius-simojoki/suku/taulut_1900.html
5. Vaajakallio, E.O., Suomen maanmittarit 1628-1928, Suomen maanmittari-yhdistys, Helsinki 1929.
6. Nohrström, W., Isojaot Suomessa Venäjänvallan aikana. Teoksessa: Suomen maanmittauksen historia, II osa, Venäjänvallan ja itsenäisyyden aika, WSOY, Porvoo 1933, 121 s.
7. Sjölin, J., Maanmittaus-, jako- ja verotustoimista Skandinavian maissa sekä Saksassa ja Itävallassa [Om landmäteri-, skiftes- och skattläggningsväsendet i de Skandinaviska länderna samt i Tyskland och Österrike]. Helsinki, 1886, 206 s.
8. Rauhala, K. W., Maanmittauslaitoksen järjestyly ja maanmittaushallinto Venäjänvallan aikana. Teoksessa: Suomen maanmittauksen historia, II osa, Venäjänvallan ja itsenäisyyden aika, WSOY, Porvoo 1933, 206 s.
9. Haataja, K., Maanmittauslaitos itsenäisyyden aikana. Teoksessa: Suomen maanmittauksen historia, II osa, Venäjänvallan ja itsenäisyyden aika, WSOY, Porvoo 1933, 88 s.
10. Wikar, Jac. Joh., 1736. Situations Charta öfwer åtskillige Bärge i Kielweå Sochn ock Ullava by samt Uhleåbårge södra Fögderi uti Österbotns Höfdinge dömme; Hwilka i anledning af Kongl. Majjt. ock Rijkens Högloftige Bergs Collegi Höga Ordres de dato den 12 Maj 1736 samma Åhr i Juni Månad affåtaad af Jac. Joh. Wikar. Kansallisarkiston karttakokoelma.
11. Florin, E., 1757. Chartae Beskrifning öfwer Ullawa Bys Ågor, belagne uti Storfurstendomet Finland, Uhleåborgs södra fögderie ock Kälwiä Sockn, Kansallisarkiston karttakokoelma, E4 8/19.

Elvi Viitasalo 100-vuotias – ensimmäisenä australiansuomalaisena!

"Eteenpäin minä lähden, mutta en taaksepäin"

Vuonna 1930 Elvi Viitasalo saapui Helsinkiin vastaviihityn [27.7.1930] miehensä Oiva Viitasalon kanssa [2.6.1901 Ullava – 19.12.1985 Gold Coast, Queensland, Australia; Oiva oli vuoden 1999 Rahkosen sukujuhlassamme kuoroa johtaneen ja Saarijärvellä pitkään vaikuttaneen musiikkineuvos Väinö Viitasalon isovelji]. Tarkoituksena oli katsella mahdollisuuksia muuttaa Kanadaan, jossa Oiva oli ollut jo aikaisemmin kuusi vuotta metsätyöissä [1925–29].

Helsingissä kuitenkin selvisi, että Kanadaan ei ollut mahdollista lähteä. Oli kuitenkin päätetty lähteä, joten alettiin harkita muita vaihtoehtoja, Brasiliaa tai Australiaa. Australia tuntui paremmalta, mutta laivan lähtöön oli vain pari tuntia aikaa. Silloin Elvi päätti asian: "Eteenpäin minä lähden, mutta en taaksepäin." Asiat järjestettiin pikavauhtia, ja nuori-pari oli matkalla kohti Australiaa.

Laivamatka ei ollut helppo, sillä Elvi oli sairaana koko matkan eikä saanut syötyä juuri mitään. Ellei eräällä toisella suomalaisella olisi ollut helposti sulavaa näkkileipää mukana, matkasta olisi voinut tulla kohtalokas. Laivasta oli pakko jäädä ensimmäisen tilaisuuden tullen Perthissä, josta sitten jatkettiin vähän myöhemmin Melbournen kautta Sydneyyn.

"Oli kuin kivikautta verrattuna nykyaikaan"

Parin vuoden jälkeen Elvi ja Oiva päättivät hankkia farmin Gosfordista [Somersby, New South Wales]. Alku oli vaikeaa ja kovan työn takana. Ensimmäinen asunto oli valmiina: aaltopellistä rakennettu hökkeli. Sitten tuli avuksi Elvin neuvokkuus, hän rakensi pienen talon lannoitesäkkejä hyödyntämällä, joista

hän rakensi kevyet seinät, jotka sitten rapattiin ulkoa päin ja paperoitiin sisältä. Seuraava talo olikin sitten Somersbyn hienoin, sanoo Elvi.

Työ farmilla oli raskasta ja Elvi oli miehensä kanssa tekemässä kaikkea. Piti hoitaa kaste-lua, myrkyttää DDT:llä ja selvitä kaneista, jotka yrittivät syödä kaiken. Vähitellen työ alkoi kannattaa ja elämä alkoi olla paremmin uomillaan.

Tähän aikaan alueella asui parikymmentäkin suomalaisperhettä, ja suomalaisten yhteistoi-minta kukoisti. Suomalaisuus oli tärkeää ja Viitasalojen farmilla oli peräti kaksi saunaakin. Tytär Helen kävi rippikoulun muiden suomalaisten nuorten kanssa, kun pastori Paavo Hytönen pääsi vankileiriltä sodan jäl-keen.

"Olen kiitollinen"

Elämäntyö farmilla päättyi vuonna 1967, kun farmi myytiin ja Oiva ja Elvi muuttivat Gold Coastille Isle of Caprille. Pysyvänä muistona Gosfordissa on kuitenkin Viitasalo Road.

Siihen aikaan Gold Coastikin oli vielä pieni paikka, ja Elvi on ehtinyt nähdä siellä valta-van muutoksen.

Puolison kuoleman jälkeen Elvi muutti pie-nempään huoneistoon. Kauniissa ja tyylik-käässä kodissaan hän asuu edelleen pirteänä ja yksinään kunnioitettavasta 100 vuoden iäs-tään huolimatta. Tyttären kotona on ollut jo muutaman vuoden ajan pieni huoneisto odot-tamassa, mutta vielä sitä ei ole tarvittu. Koti-apu käy, mutta pääosan kotitöistä Elvi tekee itse.

Voinnista kysyttäessä Elvi mainitsee polven-sa, joka loukkaantui joitakin vuosia sitten au-to-onnettomuudessa. Niin, ja reumatismi vä-hän vaivaa, mutta muuten hän on aika lailla kunnossa.

Kun ihmettelen, ettei hän tarvitse edes käve-lykeppiä, hän myöntää olevansa nyt vähän

Rauhan töissä sodan keskellä. Isä Miika ajamassa Haapalan Kytömaalla niittokonetta, jota komea Teppo-ori vetää ja jonka näyttävistä takajalkojen valkoisista sukista vasen on tässä päässyt hienosti näkyviin. Pojat Vilho ja Niilo pääsivät sodasta samanaikaisesti lomalle heinäkuussa 1942. Niilo otti kuvan ja Vilho näkyy sotisovassa avaamassa luokoa haravalla. Kuva ja tarkat tiedot Vilho Rahkolalta.

vieraskorea. Ulos lähtiessä se ainakin tarvitaan, hän naurahtaa.

"Jos en olisi Luojaan luottanut, en olisi jaksanut päivääkään"

Kun Elvi [Johanna, o.s. Rahkola] Viitasalo syntyi Ullavassa 100 vuotta sitten 14 marraskuuta 1910, Suomen itsenäisyys oli vielä yli seitsemän vuoden päässä. Matka sieltä toiselle puolelle maailmaa on ollut poikkeuksellisen pitkä. Paljon on tapahtunut ja paljon on myös muuttunut.

Elvi on käynyt Suomessa muutaman kerran [1961, -76 ja -86], ja toteaa, että paljon on maaseudun elämä niiltä ajoilta muuttunut. Lapsuuskodissa ei koettu suurta köyhyyttä, mutta nykyaikaan verrattuna elämä oli kovin vaatimatonta.

On hämmästyttävää ja ihailtavaa, miten syntymäpäiväsankari edelleen jaksaa aktiivisesti

toimia. Kun kävin Elvin luona, hän esitteli maalaustaan, jonka oli tehnyt edellisellä viikolla. Luova työ on muutenkin ollut aina osa Elvin elämää. Maalaaminen, veistosten ja korujen tekeminen tai jalokivien hionta sujuvat kaikki kokemuksella. Tytär Helen arveleekin, että luovien harrastusten ja kovan ruumiillisen työn yhdistelmä on Elvin hyvän voinnin takana.

Elvin kanssa keskustellessa tulee uskomaton tunne siitä, miten paljon elämää hän on ehtinyt nähdä ja kokea. Silti hymy on herkässä ja silmässä on terävä katse. Pitkän iän salaisuutta kysellessäni hän viittaa ylöspäin ja sanoo: "Jos en olisi Luojaan luottanut, en olisi jaksanut päivääkään."

Elvi, kiitos mieleenpainuvasta keskusteluhetkestä. Toivomme Sinulle Jumalan runsasta siunausta täyttäessäsi 100 vuotta ensimmäisenä Australian suomalaisena.

PS. todettakoon vielä, että Elvi oli aikoinaan Gosfordin Suomi-Seuran perustajajäseniä.

Vasemmalla Elvi Viitasalo 1986 Vilma-sisarensa luona tämän Liisa-tyttären kuvaamana Ullavan Rahkosessa. Oikealla satavuotias Elvi keinuttelee kodissaan Australian Queenslandin Gold Coastissa ja poseeraa veljenpojalleen Heikki Rahkolalle hiukan ennen syntymäpäiväänsä. Vilma (Keski-Rahkonen, 1917-2011) eli myös korkeaan ikään. Hän ehti vielä onnitella Elvin pyöreitä vuosia puhelimitse marraskuussa, mutta vaikea sairaus mursi hänet nopeasti viime maaliskuussa. Elvi ja Vilma eivät ole sukunsa ainoat pitkäikäiset. Heidän kotitalollaan Ullavan Haapalassa, missä perhe asui vuodesta 1914, isä Miika (1879-1971) ohitti ja vielä elävä veli Vilho (1921-) on jo ohittanut 90 vuoden pylvään. Kymmenpäisessä sisarusparvessa Elvi oli keskimäinen. Niilo Jalmari Rahkolalle (1924-1944), heistä nuorimmalle lankesi Suomen vaikean ajan raskain osa: hän kaatui Lapin sodan viimeisissä vaiheissa Enontekiön Palojoensuussa 8.11.1944.

Tommi Vuorinen, Brisbanen suomalaisen 'nuoruuskuvan', josta hän antoi kopion äidiluterilaisen seurakunnan pastori, haastatteleni. Löysin sen sisareni Aila Klemmin arkistosta ja leikkasin yhteiskuvasta Elvin tähän. Kiitän kaikkia, jotka avustivat minua saamaan tämän aineiston kokoon, mitä en olisi pystynyt tekemään, sillä Elvin ja Oivan tapasin vain heidän ensimmäisellä Suomen käynnillään 1961, jolloin olin vielä lukiolainen. Rahkosten sukuseuran puolesta haluan tässä toivottaa Elville – sukumme vanhimmalle jäsenelle – Siunausta ja valoisia päiviä.

Liisa Keski-Rahkonen näppäsi Elvin **Olavi Keski-Rahkonen**

Juttu jatkuu takasivulla.

*Elvi Viitasalon syntymäkoti Ullavan Rahkosessa heinäkuussa 2007 Olavi Keski-Rahkosen kuvaamana. Sen rakensi 1850-luvun lopussa Elvin isosetä Kalle Kustaa Jaakonpoika Haapaniemi (1834–66) perheelleen, mutta vaihdettuaan tiloja veljensä kanssa 1861 hän muutti synnyintilalleen naapurikylään Haapalaan. Elvin vanhemmat siirtyivät marraskuussa 1914 Haapalaan ja hänen setänsä Otto Rahkola (1883–1953) jäi vanhempiensa kanssa tälle tilalle. Siksi minun ikäpolveni tunsipaikan Otton tupana. Rakennuksen omistaa nykyisin Otton tyttären poika Simo Puskala. Rakennus liittyy myös monella tavalla omaan taustaan, sillä Kalle oli isoisäni Antin (1865–1943) isä. Kalle kuoli nälkävuonna 1866 lavantautiin ja puoliorpo Antti eli nuoruusvuosinaan pitkään 'pikkutrenkinä' tässä talossa, missä silloin hänen setänsä ja holhoojansa Matti (1832–1915) asui. Talossa syntyi Matille ja hänen vaimolleen Lotalle (Hedvig Charlotta Hanhisalo 1840–1915) Elvin täti Kristiina (1876–1939 isoäitini), hänen isänsä Miika ja setänsä Otto. Aikuistuttuaan Antti asui synnyintilallaan Haapalassa, mutta heti Kristiinan tultua täysi-ikäiseksi kävi kihlaamassa hänet täältä. Heidät vihittiin 1892 ja seuraavana keväänä he lähtivät Amerikkaan, kuten tässä lehdessä 2009 kirjoitin. Palattuaan Antti vuorasi rakennuksen noin vuonna 1900, mikä antoi olennaisesti sille sen nykyisen ulkoasun. **Teksti: Olavi Keski-Rahkonen***

Rahkoset-lehti: kesäkuu 2011, 17. vuosikerta, 21. numero
Päätoimittaja: Jorma Rahkonen, Tavintie 8 B 22, 40400 Jyväskylä, p. 050 347 0083,
sähköposti: jorma.rahkonen (at) kolumbus.fi

Paino: Kopijyvä Oy, Jyväskylä